

در این شماره می خوانید

گزارش شش ماهه صادرات پسته

۲

مدیریت تغذیه درختان پسته

۴

استامی پراید، گفته ها، ناگفته ها و هشدارها

۶

گزارش پسته آمریکا در ماه مارس

۹

دومین جلسه هیات مدیره در سال ۱۳۹۲

ک دومین جلسه هیات مدیره انجمن پسته ایران در سال ۱۳۹۲ در روز سه شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه برگزار گردید. در این جلسه که با حضور ۶ نفر از اعضای اصلی و یک نفر از اعضای علی البدل هیات مدیره جنبه قانونی یافت، پس از بحث و تبادل نظر اعضا، تصمیماتی بشرح زیر اتخاذ گردید:

- ۱- پیرو مصوبه جلسه قبل هیات مدیره، صورتهای سود و زیان سال ۱۳۹۱ انجمن بررسی و به تصویب هیات مدیره رسید.
- ۲- با حضور و ارائه توضیحات نماینده شعبه خراسان و تشریح برنامه های شعبه در سال اول فعالیت خود، مقرر شد که علاوه بر مبلغ ۵۰ درصد سهم شعبه از حق عضویت فعالان عضو شعبه که بر اساس آیین نامه اجرایی تأسیس و اداره شعب انجمن متعلق به شعبه می باشد، ۴۰ درصد از

ک دومین جلسه هیات مدیره انجمن پسته ایران در سال ۱۳۹۲ در روز سه شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه برگزار گردید. در این جلسه که با حضور ۶ نفر از اعضای اصلی و یک نفر از اعضای علی البدل هیات مدیره جنبه قانونی یافت، پس از بحث و تبادل نظر اعضا، تصمیماتی بشرح زیر اتخاذ گردید:

- ۱- پیرو مصوبه جلسه قبل هیات مدیره، صورتهای سود و زیان سال ۱۳۹۱ انجمن بررسی و به تصویب هیات مدیره رسید.
- ۲- با حضور و ارائه توضیحات نماینده شعبه خراسان و تشریح برنامه های شعبه در سال اول فعالیت خود، مقرر شد که علاوه بر مبلغ ۵۰ درصد سهم شعبه از حق عضویت فعالان عضو شعبه که بر اساس آیین نامه اجرایی تأسیس و اداره شعب انجمن متعلق به شعبه می باشد، ۴۰ درصد از

جمع بندی گزارشات کمیسیون بازرگانی انجمن از بازار پسته

کمیسیون بازرگانی انجمن پسته ایران از ابتدای سال جاری با برگزاری دو جلسه در ۲۹ فروردین و ۱۷ اردیبهشت اقدام به بررسی وضعیت بازار پسته و تحلیل شرایط بازار نمود. مباحث کمیسیون عموماً به آثار و عواقب اقدام غیرقانونی دولت در ایجاد تنش در بازار با اعلام ممنوعیت صادرات پسته و دخالت در بازار پسته از طریق فشار به فعالان اختصاص داشت. جمعبندی دیدگاههای مطرح شده در کمیسیون بشرح زیر می باشد:

۱. بازار پسته ایران در سال گذشته علاوه بر رونق داخلی و بهبود قیمت ها، در سطح جهانی نیز موفق به کسب درآمدهای ارزی قابل توجه گردید و این امید در کشاورزان ایجاد شد که با توجه به ثبات و حفظ قیمت ها، سرمایه گذاری در این امر نه تنها مقرون به صرفه است که موجب درآمد ارزی کشور نیز می گردد. متأسفانه تصمیمات بدون توجه مسئولین در اواخر سال، بازاری را که رونق داشت و صادرات آن استمرار داشت را با رکود مواجه نمود و خریداران پسته با عنایت به وضعیت داخلی کشور و احتمال کاهش بهای صادراتی پسته، از خرید پسته خودداری نمودند و نه تنها بازار داخلی پسته با رکود مواجه شد، بلکه صادرات نیز از رونق افتاد و بهای پسته صادراتی نیز کاهش یافت.
۲. بعد از اعلام ممنوعیت صادرات پسته توسط مقامات دولتی، بازارهای جهانی تحت تاثیر قرار گرفت و در برخی مناطق کاملاً متوقف گردید. البته عوامل دیگری نیز مانند فرا رسیدن پایان سال و رکود معاملات در فروردین ماه و همچنین اتمام دوره مصرف بازار دنیا نیز اثرگذار بوده است. شنیده می شود که در حال حاضر در خاور دور مقداری

کمیسیون بازرگانی انجمن پسته ایران از ابتدای سال جاری با برگزاری دو جلسه در ۲۹ فروردین و ۱۷ اردیبهشت اقدام به بررسی وضعیت بازار پسته و تحلیل شرایط بازار نمود. مباحث کمیسیون عموماً به آثار و عواقب اقدام غیرقانونی دولت در ایجاد تنش در بازار با اعلام ممنوعیت صادرات پسته و دخالت در بازار پسته از طریق فشار به فعالان اختصاص داشت.

جمعبندی دیدگاههای مطرح شده در کمیسیون بشرح زیر می باشد:

۱. بازار پسته ایران در سال گذشته علاوه بر رونق داخلی و بهبود قیمت ها، در سطح جهانی نیز موفق به کسب درآمدهای ارزی قابل توجه گردید و این امید در کشاورزان ایجاد شد که با توجه به ثبات و حفظ قیمت ها، سرمایه گذاری در این امر نه تنها مقرون به صرفه است که موجب درآمد ارزی کشور نیز می گردد. متأسفانه تصمیمات بدون توجه مسئولین در اواخر سال، بازاری را که رونق داشت و صادرات آن استمرار داشت را با رکود مواجه نمود و خریداران پسته با عنایت به وضعیت داخلی کشور و احتمال کاهش بهای صادراتی پسته، از خرید پسته خودداری نمودند و نه تنها بازار داخلی پسته با رکود مواجه شد، بلکه صادرات نیز از رونق افتاد و بهای پسته صادراتی نیز کاهش یافت.

۲. بعد از اعلام ممنوعیت صادرات پسته توسط مقامات دولتی، بازارهای جهانی تحت تاثیر قرار گرفت و در برخی مناطق کاملاً متوقف گردید. البته عوامل دیگری نیز مانند فرا رسیدن پایان سال و رکود معاملات در فروردین ماه و همچنین اتمام دوره مصرف بازار دنیا نیز اثرگذار بوده است. شنیده می شود که در حال حاضر در خاور دور مقداری

گزارش صادرات پسته ایران در نیمه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱

مقایسه آمار صادرات پسته از ابتدای مهر تا پایان اسفند سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۰

واحد: تن

سال	۱۳۹۱	۱۳۹۰
مهر	۲۷۰۶۳	۱۶۴۷۰
آبان	۲۶۲۲۴	۱۷۴۷۸
آذر	۱۳۰۳۴	۱۴۸۱۲
دی	۱۴۰۸۰	۱۳۰۹۰
بهمن	۱۱۲۱۶	۱۲۲۳۴
اسفند	۷۴۲۸	۱۱۴۲۴
جمع سالانه	۹۹۰۴۵	۸۵۵۰۸

شبه قاره هند با ۵۷۱۰ تن نیز به ترتیب با اختصاص ۷، ۶/۴ و ۶ درصد از کل صادرات به خود، در مراتب چهارم تا ششم قرار گرفته اند.

صرفنظر از مقاصد عمده صادراتی، بررسی کشورهای وارد کننده پسته ایران نشان می دهد که ده کشور اصلی مقصد صادرات پسته ایران بترتیب شامل هنگ کنگ (۴۷۷۷۲ تن)، امارات عربی متحده (۱۲۲۶۵ تن)، روسیه (۵۶۹۲ تن)، آلمان (۴۸۵۳ تن)، ویتنام (۴۵۴۱ تن)، هند (۳۲۰۰ تن)، عراق (۲۸۷۹ تن)، قزاقستان (۲۵۳۲ تن)، لبنان (۱۹۲۷ تن) و پاکستان (۱۷۶۴ تن) می باشند.

همانگونه که در جدول و نمودارها ملاحظه می شود، بیشترین نوع پسته صادراتی، پسته خندان با ۷۸۱۵۱ تن بوده که ۷۹ درصد از کل صادرات را شامل می شود.

پسته ناخندان با ۱۵۷۱۰ تن و ۱۶ درصد سهم در مرتبه دوم قرار دارد. مغز پسته با ۳۹۰۷ تن سومین نوع پسته صادراتی ایران بوده است. مهمترین مقصد صادرات مغز پسته ایران، بازارهای صادرات مجدد، شبه قاره هند و خاورمیانه بوده است.

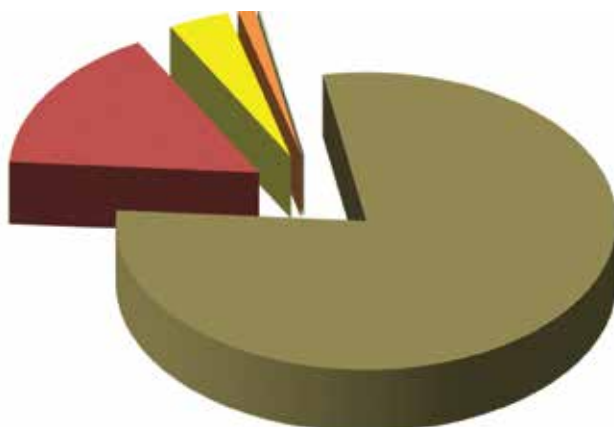
مغز سبز پسته نیز با ۱۰۹۰ تن صادرات عموماً به ۱۵ کشور اتحادیه اروپا، بازارهای صادرات مجدد و کشورهای خاورمیانه صادر شده است.

بر اساس آمار منتشرشده گمرک، ۷۴۲۸ تن انواع پسته در اسفند ماه ۱۳۹۱ صادر گردیده است. این میزان صادرات نسبت به اسفند ماه ۱۳۹۰ (با ۱۱۴۲۴ تن) معادل ۳۵ درصد کاهش نشان می دهد. این کاهش صادرات در اسفند ماه در حالی اتفاق افتاده که در ماههای مهر تا بهمن سال ۱۳۹۱ صادرات پسته ایران در مجموع ۲۴ درصد بیشتر از مدت مشابه سال ۱۳۹۰ بود. میزان صادرات پسته ایران در نیمه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱ (مهر تا اسفند ۹۱) برابر با ۹۹۰۴۵ تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل (مهر تا اسفند ۹۰) با ۸۵۵۰۸ تن، معادل ۱۶ درصد افزایش نشان می دهد. بیشترین صادرات دوره شش ماهه مورد بررسی مربوط به ماههای مهر و آبان است که به ترتیب ۲۷۰۶۳ و ۲۶۲۲۴ تن پسته صادر شده است.

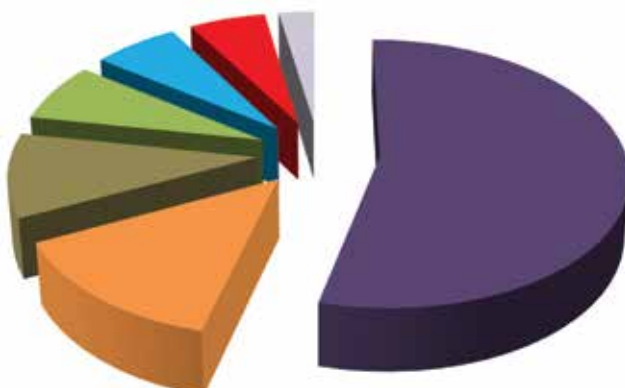
سهم مقاصد مختلف در صادرات انواع پسته

مهم ترین مقاصد پسته ایران کشورهای شرق دور با ۵۳۴۷۸ تن می باشد که ۵۴ درصد از کل پسته صادراتی ایران را به خود جذب کرده اند. بازارهای صادرات مجدد با ۱۳۶۶۷ تن و کشورهای مشترک المنافع با ۱۰۰۴۱ تن نیز به ترتیب ۱۴ و ۱۰ درصد از کل صادرات را شامل می شوند. ۱۵ کشور اصلی اتحادیه اروپا با ۷۱۱۳ تن، کشورهای خاورمیانه با ۶۴۰۸ تن و

سهم انواع پسته از کل صادرات پسته ایران در نیمه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱

سهم مقاصد مختلف در صادرات پسته ایران در نیمه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱

میزان صادرات انواع پسته به مقاصد مختلف در نیمه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱

مقاصد	انواع پسته		خندان		ناخندان		مغز		مغز سبز		سایر		جمع	
	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی	ماهان	تجمعی
شرق دور	۸۵۰	۳۸,۳۶۶	۱۹۵	۱۵,۰۱۱	۱۸	۳۶	-	۲۷	۴	۳۸	۱,۰۶۶	۵۳,۴۷۸		
بازارهای صادرات مجدد	۱,۳۹۷	۱۲,۱۰۴	-	۲۰۶	۱۷۷	۱,۱۴۱	۱۹	۱۵۵	۶	۶۰	۱,۵۹۹	۱۳,۶۶۷		
کشورهای مشترک المنافع	۱,۳۰۸	۹,۸۹۳	-	۱۳۰	۰	۱۳	-	۲	-	۳	۱,۳۰۸	۱۰,۰۴۱		
پانزده کشور اصلی عضو اتحادیه اویا	۱,۴۵۶	۵,۸۲۴	۱۳	۲۹۹	۵۵	۲۲۳	۲۲۱	۷۴۲	۱۰	۲۵	۱,۷۵۴	۷,۱۱۳		
خاورمیانه	۷۰۴	۵,۳۷۵	۱	۲۳	۱۵۷	۸۹۹	۳۸	۹۸	-	۱۲	۹۰۰	۶,۴۰۸		
شبه قاره هند	۱۶۷	۴,۲۲۶	۱۳	۱۹	۶۱	۱,۳۶۸	۱۹	۶۳	-	۳۴	۳۶۱	۵,۷۱۰		
سایر کشورهای اروپایی	۳۵۳	۱,۳۲۴	-	۲۱	-	۳	۱	۱	۱	۱	۳۵۴	۱,۳۴۹		
آفریقای شمالی	۸۰	۶۷۵	-	-	۱۳	۱۰۸	-	-	-	-	۹۲	۷۸۳		
آمریکای شمالی	۲۴	۲۳۴	-	-	-	۴۹	۰	۲	-	۱۴	۲۴	۲۹۹		
سایر کشورها	۶۲	۱۳۰	-	-	۸	۶۷	-	۱	-	۰	۷۰	۱۹۹		
جمع	۶,۴۰۰	۷۸,۱۵۱	۲۲۲	۱۵,۷۱۰	۴۸۸	۳,۹۰۷	۲۹۷	۱,۰۹۰	۲۰	۱۸۷	۷,۴۲۸	۹۹,۰۴۶		

مشکلات بوجود آمده در باغات پسته در فصل بهار امسال در گفتگو با دکتر حسین حکم آبادی

خنک تری داشتیم. در زمانی که بهار خنک است شرایط برای رشد رویشی مهیا است. با افزایش فاز رویشی بیشتر مواد غذایی به سمت جوانه های انتهایی رفته و موجب رشد می گردد و کمتر به سمت خوشه ها می رود. لذا برخی دانه ها توان رقابت با شاخه ها برای جذب مواد غذایی نخواهند داشت و رشدشان متوقف و در نهایت ریزش می نماید. البته این مسئله در باغاتی که سال قبل آفت پسیل بخوبی کنترل نشده است و برگهای درختان در مرداد تا شهریور ریزش کرده اند بیشتر دیده می شود. مصرف زیاد کودهای ازته در باغات در فروردین ماه نیز باعث تشدید این مسئله می شود.

در برخی باغات دانه های پسته در خوشه سیاه شده و خسارت در برخی ارقام بالا بود دلیل این مورد چیست؟

سیاهی پسته و یا به اصطلاح دانگوی پسته دلایل زیادی دارد. حداقل ۲۵ عامل برای اضمحلال پوست پسته گزارش شده است. سیاه شدن پسته در برخی ارقام بخصوص اکبری و اوحدی و احمد آقایی در بهار امسال نیز به دلیل نوسانات دمایی بوده است. حرکت کلسیم از برگ به میوه در اثر تفرق میوه اتفاق می افتد. بارندگی های بی موقع و خنکی هوا از تفرق میوه کاسته و به دلیل کمبود کلسیم، پوست پسته استخوانی نشده و پس از سیاه شدن ریزش می کند. البته سنک های زیان آور پسته نیز در اردیبهشت ماه در برخی مناطق طغیانی شده و باعث خسارت به بخشی از محصول و سیاه شدن پسته گردیده است.

خیلی از باغداران پسته از تنگی خوشه ها در بهار سال جاری شکایت می کنند. این موضوع تا چه حد جدی است و چه دلایلی دارد؟

بهار سال جاری از لحاظ آب و هوایی بسیار خاص می باشد. در زمان گرده افشانی، در مناطق پسته کاری استان کرمان بارندگی داشتیم که اگر چه باعث خوشحالی باغداران به سبب خشکسالی چندین ساله گردید اما این بارندگی برای گرده افشانی مضر و بی موقع بود و سبب تنگی خوشه در سال جاری گردید. مشکل دیگر اختلاف دما بین شب و روز و یا به عبارتی نوسانات دمایی بود که بقولی روزها تابستان و شبها زمستان بود. این نوسانات در وهله اول باعث شده که به طور کلی درختان نر در باغات نسبت به سالهای قبل جلوتر باز شوند که این موضوع باعث شد برخی ارقام بخصوص ارقام دیر گل با کمبود گرده مواجه شده و خوشه ها تنک شوند. این اتفاق در استان های کرمان، یزد، سمنان، اصفهان و مرکزی مشاهده می شود که البته جزء حوادث غیر مترقبه بوده و کاری از دست باغدار بر نمی آید.

چرا در خوشه های پسته برخی دانه ها رشد کرده اند و رشد برخی متوقف شده است؟

امسال این مسئله هم در باغات پسته زیاد دیده می شود که به اصطلاح باغداران به شتر- گربه و یا مادر- بچه معروف شده است. در این حالت برخی از دانه های پسته موجود در خوشه رشد و برخی محکوم به توقف رشد و در نهایت ریزش شدند. همانطور که ذکر شد امسال نسبت به سالهای قبل، بهار

تاخیر در باز شدن گل ها

ریزش گل ها و میوه های جوان

تشکیل ضعیف میوه در اثر عوامل جوی

مدیریت تغذیه درختان پسته در دوره پر شدن مغز

محمد جمالیزاده، کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی
و عضو انجمن پسته ایران

عناصر مختلف غذایی را به بهانه نداشتن محصول جدی نمی گیرند که کار صحیحی بنظر نمی رسد. کمبود پتاسیم (K) در درختان پسته می تواند شدید، متوسط و یا ضعیف باشد. اگر کمبود پتاسیم در پسته شدید باشد مقدار حجم شاخ و برگ (کانوپی) بشدت کاهش خواهد یافت و حتی ممکن است کمبود پتاسیم منجر به سرخشیدگی درختان پسته بالغ شود اما باید به علایمی که درخت نشان می دهد دقت کرد و نمی توان هر سرخشیدگی را به حساب کمبود پتاسیم گذاشت. کمبود متوسط و خفیف عنصر پتاسیم موجب سوختن حاشیه برگها خواهد شد اما باید دقت کرد که حاشیه برگ اگر بسوزد می تواند ناشی از علتهای دیگر هم باشد (تنش شوری و...) که البته با کمی دقت قابل تمایز خواهد بود. وجود عنصر پتاسیم بحد کافی در سطح خاک تا حدود ۶۰ سانتی متری بسیار مهم است معمولاً در عمق های پایین خاک غلظت پتاسیم ممکن است بالا باشد اما پتاسیم قابل جذب و موثر پتاسیمی است که در سطح خاک تا عمق ۶۰ سانتی متری موجود باشد. لازم به ذکر است که ریشه های موثر درختان پسته ریشه های سطحی هستند و ریشه های عمیق فرو رفته در اعماق زمین بیشتر نقش فیزیکی و نگهداری و استحکام درخت در خاک را دارند و بنابراین ریشه های عمیق در درختان پیر نقش چندانی در جذب مواد غذایی بویژه پتاسیم ندارند و نقش اصلی را در جذب مواد و عناصر، ریشه های سطحی بر عهده دارند.

مقدار رطوبت موجود در خاک در جذب پتاسیم بسیار مهم است در زمین هایی که دوره آبیاری طولانی مدت دارند کمبود پتاسیم در خاک مساله ساز است. در زمین هایی که با سیستم آبیاری اداره می شوند معمولاً کمبود پتاسیم و علایمی که درخت نشان می دهد خفیف تر است (بعثت وجود رطوبت مکفی در خاک). کودهای دامی که توسط کشاورزان به خاک باغات پسته افزوده می شوند موجب افزایش حجم و ذخیره آب در خاک می شود و خاک مدت زمان بیشتری مرطوب خواهد بود و بنابراین جذب پتاسیم بمراتب بیشتر و بهتر خواهد بود علایم کمبود پتاسیم بر خلاف کمبود نیتروژن در برگهای پیرتر مشاهده می شود. معمولاً درختان پسته مقاومت زیادی نسبت به کمبود پتاسیم دارند و زمانی علایم کمبود پتاسیم در برگها مشاهده می شود که خاک کاملاً از پتاسیم تهی شده باشد. حتی ممکن است در سالهای اولیه کمبود پتاسیم در خاک، درختان علایم کمبود پتاسیم را نشان ندهند اما در صورت عدم جبران، علایم هویدا خواهند شد. اگر چه کمبود پتاسیم ممکن است تاثیر چندانی روی رشد ترکه ها یا تولید شاخه های نو در فصل بهار نداشته باشد اما اگر کمبود

مغز باید از کودهای نیتروژنه استفاده کرد. مطالعات نشان داده که بر خلاف تصور، در اوایل فصل رشد درختان در بهار، مقدار غلظت عنصر نیتروژن در برگها در سالهای آور کمتر از سالهای نیاور است. در اواخر فصل و در مرحله بعد از برداشت، مقدار نیتروژن (N) در برگها در سالهای آور و نیاور تفاوتی چندانی ندارد. کمترین مقدار غلظت نیتروژن (N) در برگها در اواسط تابستان در مرحله پر شدن دانه ها وجود دارد و این بیان می کند که چه قدر دادن کودهای ازته در هنگام پر شدن مغز ضروری است.

مقدار جذب نیتروژن و پتاسیم توسط درختان پسته در دوره پر شدن مغز در اواسط تابستان در سالهای آور به ترتیب ۳۵ و ۱۱۲ درصد نسبت به سالهای نیاور افزایش پیدا می کند. یکی از دلایلی که موجب کاهش غلظت عناصر مختلف از جمله نیتروژن در برگ درختان پسته می شود رشد برگها و افزوده شدن مساحت برگها در طول فصل رشد است. بر این اساس اگر چه تعلل در کوددهی مناسب در سالهای آور می تواند روی عملکرد تاثیرات منفی بیشتری داشته باشد اما در سالهای نیاور هم نباید از برنامه قوی تغذیه ای در دوره پر شدن مغز پسته غافل شد!!

برای مصرف کودهای ازته دو بازه زمانی مشخص در منابع توصیه شده است. اولین مرحله در اوایل فصل رشد در بهار و دومین مرحله در تابستان و بویژه در هنگام پر شدن مغز است. باید توجه داشت که کودهای دامی که به منظور تغذیه و بهبود ساختمان خاک به باغات پسته افزوده می شود نمی توانند به تنهایی نیاز درختان را به عناصر ماکرو تامین کنند. علایم کمبود نیتروژن می تواند بصورت زردی عمومی در برگ ها نمایان شود بخصوص این زردی در برگهای نو رسته بیشتر ظهور پیدا می کند.

پتاسیم (K)

پتاسیم بعد از نیتروژن مهمترین و پرمصرف ترین عنصر در درختان پسته است. مقدار مصرف پتاسیم در دوره پر شدن مغز افزایش می یابد. غلظت پتاسیم در پهنک برگ در طول فصل رشد روند افزایشی دارد و در هنگام برداشت محصول پسته و در موقع ریختن برگها در اواخر تابستان بیشترین مقدار غلظت پتاسیم (K) در برگها را خواهیم داشت. بنابراین استفاده از کودهای پتاسیمی در دوره پس از برداشت توجهی ندارد و بهتر است کودهای پتاسیمی در اوایل فصل رشد و مخصوصاً در هنگام پر شدن دانه ها در تابستان مورد توجه ویژه باشد. برخلاف تصور در سالهای نیاور هم مشابه سالهای آور نباید از مصرف میزان کافی کودهای پتاسیمی غافل شد. بسیاری از کشاورزان بخصوص عملیات کوددهی و دادن

بدنبال چاپ مطلب کوتاهی تحت عنوان: "اهمیت تغذیه مناسب درختان پسته در طول فصل رشد" در شماره ۸۷ ماهنامه پسته در اردیبهشت ماه ۱۳۹۲، در این شماره بخش دوم مقاله که غالباً به عناصر پر مصرف مورد نیاز در دوره پر شدن مغز اشاره دارد، تقدیم می گردد.

عناصر مورد نیاز برای رشد و نمو هر گیاه از جمله درختان پسته به دو دسته عناصر ماکرو (نیتروژن، فسفر، پتاسیم) و عناصر میکرو (روی، آهن، مس و ...) دسته بندی می شوند. عناصر ماکرو عناصری هستند که به مقدار زیاد مورد نیاز درختان هستند و هر سال مقادیر زیادی از این عناصر توسط ریشه های درختان از خاک برداشت می شوند. عناصر میکرو هم باید به مقدار مورد نیاز در اختیار درختان گذاشته شوند تا درختان دچار عوارض ناشی از کمبود آنها نشوند. کمبود برخی از عناصر ماکرو و میکرو ممکن است علایم مشخصی روی برگ و سرشاخه ها داشته باشد اما همیشه کمبودها را نمی توان بصورت دقیق از روی علایمی که روی درختان ایجاد می کنند مشخص کرد. آزمایشات خاک و برگ کمک زیادی به تشخیص کمبودها در خاک و برگها می کنند. نکته حائز اهمیت آن است که وجود یک عنصر در خاک همیشه تضمین کننده پیش نیامدن کمبود در درخت نیست. ممکن است بسیاری از عناصر در خاک قابل جذب توسط درختان نباشند. بهمین دلیل باید انجام آزمون برگ برای بدست آوردن یک برآورد کلی مد نظر باشد. اطلاع از وضعیت عناصر در سالهای آور و نیاور در برگها می تواند کمک زیادی به مدیریت کوددهی بکند. این مدیریت می تواند هم از طریق استفاده از کودها در خاک و هم می تواند از طریق پاشش کود روی شاخ و برگ (محلولپاشی) باشد.

عنصر نیتروژن (N)

نیتروژن مهمترین و پرمصرف ترین عنصر در تغذیه درختان پسته محسوب می شود. برای رفع کمبود نیتروژن از کودهایی مانند اوره، سولفات آمونیوم و نیتراتها استفاده می شود. علاوه بر دادن کودهای ازته از طریق خاک، می توان عنصر نیتروژن را در بازه های زمانی پرمصرف (پر شدن مغز و ...) از طریق محلولپاشی در اختیار درختان گذاشت.

غلظت نیتروژن در پهنک برگ در زمان شروع رشد اولیه درختان، نسبتاً در بالاترین سطح قرار دارد (هم در سال آور و هم در سال نیاور). بتدریج غلظت نیتروژن شروع به کاهش می کند و کمترین غلظت نیتروژن در پهنک برگ تقریباً در بازه زمانی پر شدن مغز اتفاق می افتد. بنابراین در اواسط تابستان بخصوص در سالهای آور برای جبران کمبود نیتروژن در برگها در هنگام پر شدن

پتاسیم شدید باشد رشد رویشی و ترکه زدن در بهار بلاشک دچار اختلال خواهد شد.

توسعه و رشد مغز در اواسط تابستان در صورت دادن کودهای پتاسه سرعت بسیار بیشتری خواهد گرفت. عده ای می پندارند هر قدر مقدار کودهای پتاسیمی را در هنگام پر شدن مغز افزایش دهند مقدار جذب پتاسیم نیز افزایش خواهد یافت که این تصور اشتباهی است بعبارت واضح تر جذب پتاسیم تا حدی صورت می پذیرد که کمبود پتاسیم جبران شود و از این مقدار بیشتر جذبی صورت نخواهد گرفت و ممکن است در جذب برخی از عناصر دیگر اختلال ایجاد شود.

کودهایی که برای رفع کمبود پتاسیم در باغات پسته استفاده می شوند عبارتند از: سولفات پتاسیم (سولوپتاس) ها، کلرید پتاسیم و نیتراپتاسیم و نیتراپتاسیم.

فسفر (P)

فسفر جزو عناصر پرمصرف محسوب می شود. برای تامین فسفر از کودهایی مانند سوپرفسفات (منو، دی، تربیل)، فسفاتهای آمونیوم و... استفاده می شوند. معمولا

کودهای فسفره را بعنوان کود ریشه ای در باغات پسته می شناسند و در اواخر زمستان بصورت جداگانه یا مخلوط با کودهای دامی بکار می برند.

اگر چه مقدار مصرف فسفر در مقایسه با نیتروژن و پتاسیم پایین است اما همین مقدار کم هم تاثیر زیادی در رشد طبیعی و پر شدن مغز دارد. در درختان پسته معمولا کودهای فسفره را بعنوان کودهای ریشه ای در فصل زمستان مصرف می کنند و تقریبا در طول فصل رشد در بهار و تابستان کود فسفره ای در اختیار درختان قرار نمی گیرد. در صورتیکه مطالعات نشان می دهند در درختان پسته مقدار جذب فسفر در دوره پر شدن مغز بالاست و حتما باید برنامه ای در جهت دادن کودهای فسفره به درختان در هنگام پر شدن مغز در اواسط تابستان مورد نظر باشد. بنظر می رسد محلولپاشی عنصر فسفر در دوره پر شدن مغز بصره و موثر باشد (ممکن است مقدار مورد نیاز پتاسیم و نیتروژن در دوره پر شدن مغز فقط از طریق محلولپاشی قابل جبران نباشد اما احتمالا فسفر را می توان در دوره پر شدن مغز

فقط از طریق محلولپاشی در اختیار درختان قرار داد). کمترین غلظت فسفر (و همچنین نیتروژن) در برگ قبل از فرو افتادن آنها در اوایل پاییز است. بنابراین استفاده از کودهای فسفره (و همچنین ازته) کمی قبل از ریختن برگها در پاییز قابل توصیه است اگر چه این تغذیه در مورد نیتروژن بسیار مهمتر است.

درختانی که کمبود فسفر دارند شادابی و طراوت خود را از دست می دهند (در مراحل اولیه). کمبود فسفر در درختان پسته موجب کاهش حجم شاخ و برگ نخواهد شد. همچنین کمبود فسفر در درختان پسته موجب کاهش سطح برگ نیز نمی شود اما برگهای نورسته و جدید دارای زردی های مشخصی هستند. بر خلاف کمبود پتاسیم که ممکن است موجب سرخشیدگی شود کمبود فسفر موجب سرخشیدگی در درختان پسته نمی شود. فسفر یکی از عناصری است که کمبود آن با دادن کودهای فسفره خیلی سریع برطرف خواهد شد. بعد از دادن کودهای فسفره برگهای نورسته زردی نخواند داشت و علائم سرعت برطرف خواهند شد.

توصیه کودی خرداد ماه در باغات پسته

ریشه ها حداقل فعالیت را دارند منطقی بنظر نمی رسد و توصیه نمی شود.

حسین رضایی تاج آبادی

کارشناس ارشد باغبانی جهادکشاورزی رفسنجان

در مرحله مغز رفتن، اکثر مواد فتوسنتزی (قندها و کربوهیدراتها) وارد خوشه می شوند. در این مرحله عرضه مواد غذایی به سمت ریشه کاهش می یابد. کاهش و قطع عرضه عناصر غذایی به ریشه موجب غیر فعال شدن تعداد زیادی از ریشه های فعال یعنی سطوح جذب مواد غذایی می شود. با غیر فعال شدن بیشتر ریشه های فعال، جذب عناصر غذایی از طریق خاک تقریبا "غیر فعال" می شود. به نظر می رسد که از بین عناصر غذایی، پتاسیم و ازت بیشتر از بقیه عناصر تخلیه شوند. دلیل این امر، ظاهر شدن علائم کمبود ازت و پتاسیم در برگهای مجاور خوشه می باشد. لذا در شروع مرحله مغز رفتن، محلول پاشی و تغذیه برگ با کودهایی مثل اوره و کلات پتاسیم نه تنها پارامترهای کیفی مثل انس و خندانی را افزایش می دهد بلکه تا اندازه ای از ریزش جوانه ها هم جلوگیری می کند. باید توجه داشت که دادن کودهای ازته و محلول پاشی کودهای پتاسه (سولوپتاس) قبل از مغز رفتن و تا اوایل دوره مغز رفتن تأثیر مثبتی بر عملکرد دارد و بویژه دادن کودهای ازته در ماههای گرم تیر و مرداد که

اطلاعیه مدیریت حفظ نباتات استان کرمان در خصوص زمان مصرف سم استامی پراید

لازم به ذکر است که همانگونه که در گزارش انجمن در این شماره ملاحظه می فرمایید انجمن پسته ایران به باغداریانی که قصد برداشت پسته کال برای تولید مغز سبز را دارند اکیدا توصیه می نماید که از مصرف سم استامی پراید خودداری کنند.

از محموله های صادراتی پسته، توصیه می شود فقط یک بار و حداقل تا ۵۰ روز قبل از برداشت محصول از این سم استفاده نمایند.
۲- با توجه به برداشت مغز سبز پسته در مرداد ماه، از مصرف سم استامی پراید از نیمه خرداد به بعد خودداری نمایید.

مدیریت حفظ نباتات استان کرمان با ارسال نامه شماره ۶۷۳۱/۲۱۸ مورخ ۹۲/۲/۲۴، دو توصیه مهم در خصوص چگونگی استفاده از سم استامی پراید را اعلام نمود. توصیه های مزبور به شرح زیر است:

۱- با توجه به مشاهده سم استامی پراید در برخی

استامی پراید، گفته ها، ناگفته ها و هشدارها

محمد جمالیزاده

کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی و عضو انجمن پسته ایران

شروع به فروش گسترده و با تناژ بالای سموم مختلف می کنند. بهر حال کشاورزان باید در انتخاب آفت کش ها دقت بیشتری داشته باشند و فقط ارزان بودن و موثر بودن احتمالی آن سم مورد نظر نباشد بلکه یک فاکتور مهم در انتخاب یک سم می تواند خاصیت یا ریسک باقیمانده سم در داخل محصول باشد.

اخیرا در وب سایت انجمن پسته ایران اطلاعیه ای هشدار دهنده راجع به باقیمانده سم استامی پراید بخصوص در مورد تولید کنندگان مغز سبز منتشر گردیده و آگاه سازی کافی از سوی انجمن پسته ایران انجام شده است. با پی گیری های انجام شده توسط انجمن پسته ایران، وزارت جهاد کشاورزی هم طی نامه ای به دستگاه های ذربط در ارتباط با باقیمانده سم استامی پراید در مغز پسته اطلاع رسانی کرده است که اصل این نامه هم در وب سایت انجمن پسته ایران وجود دارد.

بصورت خلاصه در مورد کاهش باقیمانده سموم کشاورزی در پسته می توان اقدامات زیر را انجام داد:

- ۱- پرهیز از استفاده بی رویه و نامناسب از سموم (از جمله استامی پراید)؛
- ۲- عدم استفاده مداوم از یک سم خاص (گاه ها کشاورزان از اول فصل تا آخر فصل برای مبارزه با آفات فقط از استامی پراید استفاده می کنند)؛
- ۳- استفاده از روش های غیرشیمیایی مانند مبارزه زراعی و مبارزه بیولوژیک و...؛
- ۴- استفاده از سموم کم خطرتر و استفاده از سمومی که منشا غیر شیمیایی (گیاهی) دارند؛
- ۵- استفاده از تجربه و نظریات کارشناسان کشاورزی و عدم استفاده خودسرانه از سموم کشاورزی؛
- ۶- ساماندهی و سخت کردن قوانین برای تولید کنندگان، توزیع کنندگان و مصرف کنندگان سموم کشاورزی توسط مراجع مسئول

زیادی برای صادر کنندگان پسته ایجاد کند. این مشکل بخصوص در مورد پسته هایی که بصورت کال برداشت می شوند مشکل سازتر است! عبارت ساده تر استامی پراید برخلاف برخی دیگر از سموم، براحتی و بسرعت در بافت مغز پسته قابل تجزیه نیست و تجزیه آن ممکن است چندین ماه طول بکشد!! استامی پراید اگر در محیط خاک وجود داشته باشد سریعاً تجزیه می شود اما زمانی که در داخل مغز پسته رسوب یابد تجزیه آن به کندی صورت می گیرد. بصورت معمول همیشه یک مقدار مشخصی از باقیمانده سموم در داخل مغز را بعنوان حد بحرانی تصویب می کنند. در مورد برخی از کشورهای وارد کننده پسته مقررات سختی از نظر باقیمانده سموم در داخل مغز پسته وجود ندارد اما در مورد برخی از کشورها بویژه کشورهای عضو اتحادیه اروپا همیشه حد مشخصی از باقیمانده سم در داخل مغز را قابل قبول می دانند و اگر پس از آزمایش و تجزیه نمونه، مقدار باقیمانده سم بیشتر از حد مجاز مورد نظر باشد حاضر به خرید پسته از کشور صادر کننده نیستند. لازم به ذکر است که حد مجاز سم استامی پراید در پسته صادراتی ایران به اتحادیه اروپا یک صدم میلی گرم در کیلوگرم بود که اخیراً (اسفندماه ۱۳۹۱) به ۶ صدم میلی گرم در کیلوگرم افزایش یافته است.

تولید آفت کشها یک روند پیچیده، پرهزینه و زمانبر است. اگر چه ممکن است رسیدن به یک فرمولاسیون یا تولید یک سم کار چندان زمانبری نباشد اما بررسی اثرات جانبی یک سم روی محیط زیست و زندگی حیوانات و انسانها چندین سال طول می کشد. یک سم زمانی مجوز مصرف می گیرد که آزمایشات زیست محیطی آن بصورت کامل انجام شده باشد و از عدم تأثیرات سوء سم اطمینان حاصل شود. این احتمال وجود دارد که یک سم از نظر کنترل کنندگی بسیار کارا باشد اما چون اثرات سو زیست محیطی دارد از چرخه مصرف حذف شده باشد!! این اتفاق در مورد سم اندوسولفان و آمیتراز (میتاک) افتاده است. عبارت واضحتر اگر چه این سموم می توانستند سموم خوبی در کنترل آفات باشند اما بدلیل خطرات و اثرات سمی که روی سلامتی انسانها و حیات وحش و موجودات دیگر دارند از نظر مصرف ممنوع اعلام شده اند.

متأسفانه سالانه هزاران هزار لیتر از سموم مختلف برای مبارزه با آفات پسته بمصرف می رسد و نظارت قابل قبولی بر تولید، توزیع و مصرف سموم کشاورزی در ایران وجود ندارد و در صدور مجوز فروش سموم وسواس زیادی صورت نمی گیرد و بسیاری از افرادی که اصلاً راجع به سم و سم شناسی اطلاعات و تجربه ندارند

استامی پراید سمی است با نام تجاری موسپیلان که سابقه چندانی برای مبارزه با آفات پسته در باغات پسته ندارد و تنها چند سالی است که مصرف این سم رایج شده است. سال تولید این سم به سال ۲۰۰۲ میلادی برمی گردد و سم نسبتاً جدیدی محسوب می شود. استامی پراید یا موسپیلان سمی سیستمیک است بدین معنی که زمانی که روی درختان پاشیده می شود وارد شیره نباتی شده و در کل گیاه به حرکت در می آید و اگر بعداً حشره از شیره نباتی تغذیه کند از بین خواهد رفت.

موسپیلان جزء سموم گروه نیونیکوتینوئید است و سمی است تماسی و گوارشی که بر علیه طیف وسیعی از آفات از جمله آفات مکنده بکار می رود. استامی پراید با اختلال در سیستم عصبی آفات موجب مرگ آنها می شود.

در مورد پسته، استامی پراید برای مبارزه با شیره خشک (پسیل پسته) به ثبت رسیده است. دوز مصرفی استامی پراید برای کنترل پسیل پسته ۲۵۰ گرم در ۱۰۰۰ لیتر آب از طرف موسسه تحقیقات پسته در رفسنجان توصیه شده است اما در هنگام طغیان پسیل و تداخل نسل آفت این دوز کارایی چندانی ندارد! یکی از عوامل مهمی که بخصوص در سالهای قبل در مناطق پسته کاری موجب مصرف زیاد این سم شده قیمت پایین آن بوده است. فرمولاسیون استامی پراید در ایران بصورت پودر قابل تعلیق در آب (وتابل) است. رنگ پودر، سفید و یا کرمی رنگ است. استامی پراید در صورت پاشش روی درختان خاصیت گیاهسوزی ندارد و با اکثر کودهای محلولپاشی قابل اختلاط است. استامی پراید را نمی توان با برخی از ترکیبات (قارچ کش ها) مسی مخلوط نمود.

استفاده مداوم از هر سمی منجمله استامی پراید موجب مقاوم شدن آفت نسبت به سم می شود و بهتر است در مصرف استامی پراید زیاده روی نکرد. بسیاری از کشاورزان سم استامی پراید را سمی موثر در کنترل پسیل پسته می دانند و در طول سال بصورت مداوم از آن استفاده می کنند و از سموم دیگر استفاده نمی کنند که امر صحیحی نیست. استامی پراید سمی غیر انتخابی است و قدرت پارازیت کشی زیادی دارد و این یک نقطه ضعف برای این آفت محسوب می شود.

یکی از عوارض استفاده از آفت کش ها، باقیمانده سموم در داخل میوه است که حاصل استفاده بی رویه از سمومی است که قدرت تجزیه پذیری کمتری دارند. در مورد برخی از سموم، ایجاد باقیمانده سم در داخل مغز پایین است و مشکل چندانی برای مصرف کننده ایجاد نمی کند اما برای برخی از سموم مانند استامی پراید (موسپیلان) باقیمانده سم می تواند مشکلات

پیگیری های انجمن برای مدیریت مصرف سم استامی پراید

سابق در استان کرمان آغاز گردید و در فقدان سم جایگزین و مناسب تر، ظاهراً چاره ای جز استفاده از این سم وجود نداشت.

مجدداً جلسه ای در مورخ ۹۲/۲/۴ با حضور ریاست و معاونین سازمان حفظ نباتات، نمایندگان موسسه تحقیقات پسته و موسسه تحقیقات گیاهپزشکی، کمیسیون کشاورزی اتاق ایران، تعدادی از باغداران پسته و چهار نفر از صادرکنندگان مغز سبز در دفتر انجمن در تهران برگزار شد. نتایج مباحث مطرح شده بشرح زیر بود:

- سازمان حفظ نباتات کشور ممنوعیت مصرف سم استامی پراید را در پسته عملی ندانسته و با توجه به مصرف این سم در دیگر محصولات در کشور، این ممنوعیت را عاملی برای قاچاق این سم می داند.

- به اعتقاد این سازمان و با توجه به معرفی سم جدید برای مبارزه با پسیل پسته و طی شدن مراحل قانونی ثبت و ورود آن، بزودی امکان مبارزه موثرتر با این آفت فراهم خواهد شد.

در ادامه و با توجه به تصمیمات اتخاذ شده در جلسه، سازمان حفظ نباتات با ارسال نامه به مدیریت حفظ نباتات استانها بر محدود کردن مصرف سم استامی پراید به اولین مبارزه شیمیایی با پسیل تاکید نمود.

انجمن پسته نیز در ۹۲/۲/۲۱ با ارسال دو SMS به اعضا ضمن تأکید بر مفاد نامه سازمان حفظ نباتات، بشرح زیر بر عدم مصرف این سم در باغات پسته در صورت قصد برداشت پسته کال تاکید نمود:

«به اطلاع باغداران پسته می رساند که با توجه به گزارشات هشدار دهنده در خصوص باقیمانده سم استامی پراید، صادرکنندگان عمده مغز سبز پسته که عضو انجمن هستند تصمیم گرفته اند در سال جاری نیز پس از آزمون باقیمانده این سم اقدام به خرید پسته کال نمایند. لذا انجمن پسته ایران به کلیه باغدارانی که قصد برداشت پسته کال را دارند هشدار می دهد که از این سم استفاده نکنند.»

این اطلاعیه در بخش اخبار فوری وب سایت انجمن نیز منتشر گردید.

در پایان انجمن پسته ایران ضمن تأکید بر اهمیت توجه باغداران عزیز به مبارزه اصولی با آفات و رعایت مسائل بهداشتی و کیفی در مصرف سموم شیمیایی و رعایت ۴۲ روز فاصله زمانی تا برداشت محصول بعنوان فاصله زمانی سمپاشی با استامی پراید (دوره کارنس)، و اجتناب از مصرف آن در محصول پسته کال، امیدوار است پیگیری ها و اطلاع رسانی عملی و فنی و هشدارهای انجام یافته منجر به ارتقاء کیفیت محصول گردد. بدیهی است که انجمن همچنان به تعامل و رایزنی خود با سازمانهای ذیربط در این رابطه ادامه خواهد داد.

انجمن در طی سال ۱۳۹۰ با انتشار گزارشات و مقالات تحلیلی اقدام به راهنمایی باغداران جهت شناسایی بهتر آفت پسیل و نحوه مبارزه با آن نمود.

با پایان فصل برداشت، عملاً حرارت بحث ها در حال کاسته شدن بود که صادرکنندگان عمده مغز سبز پسته که عضو انجمن بودند در جلسات فیما بین از دریافت گزارش از مشتریان اروپایی خود مبنی بر وجود مقادیر بالاتر از حد مجاز این سم در محموله های صادراتی، خبر دادند. این در حالی اتفاق می افتاد که حد مجاز این سم در اتحادیه اروپا ۰/۰۱ ppm (میکرو گرم در کیلوگرم) و حد مجاز ایران ۱ ppm یعنی ۱۰۰ برابر آن است.

اولین اقدام انجمن، تشکیل کمیته ای ویژه با حضور صادرکنندگان مغز سبز پسته بود. با نظر کمیته در مورخ ۹۰/۱۰/۳ و طی نامه شماره ۹۰/۵۷۴ ت ک، موضوع با ارائه مستندات موجود به سازمان حفظ نباتات کشور و موسسه تحقیقات گیاهپزشکی اطلاع داده شد و انجمن درخواست رسیدگی به موضوع را نمود. پاسخی از سازمان حفظ نباتات دریافت نشد و موسسه تحقیقات گیاهپزشکی نیز با اعلام حد مجاز ایران مسئولیت پیگیری موضوع را از خود سلب نمود.

اقدام بعدی، تصمیم صادرکنندگان مغز سبز پسته در ابتدای سال ۱۳۹۱ برای خودداری از خرید پسته کال باغاتی بود که اقدام به مصرف این سم از دهم تیرماه به بعد می کردند. اطلاعیه مربوطه در خبرنامه شماره ۷۵ انجمن در نیمه دوم خرداد ۹۱ منتشر و از طریق SMS به کلیه اعضای انجمن اطلاع رسانی شد.

این صادرکنندگان علاوه بر اطلاع رسانی به باغداران طرف قرارداد خود، اقدام به انجام آزمون باقیمانده سم در هنگام خرید پسته کال نمودند. علیرغم این اقدامات و هشدارها، در سال ۱۳۹۱ نیز دریافت گزارشات ناخوشایند از اروپا ادامه یافت.

با نزدیک شدن به پایان سال ۱۳۹۱ انجمن با ارسال نامه محرمه شماره ۹۱/۸۴۳ ت ک مورخ ۹۱/۱۱/۸ به سازمان حفظ نباتات، کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی، مجمع نمایندگان استان کرمان و اتاق ایران خواستار رسیدگی به موضوع و ممنوعیت مصرف این سم در پسته شد که این پیگیری ها منجر به تشکیل جلسه فیما بین انجمن، مجمع نمایندگان استان کرمان، وزیر جهاد کشاورزی و معاونین این وزارتخانه در مورخ ۹۱/۱۲/۷ گردید. با تاکید وزیر جهاد کشاورزی، مقرر شد سازمان حفظ نباتات کشور بطور جدی به موضوع رسیدگی نماید. با این وجود و علیرغم همه نگرانی ها و پیگیری های انجام شده، از ابتدای سال ۱۳۹۲ تبلیغات این سم، گسترده تر از

موضوع سم استامی پراید از اواخر سال ۱۳۹۰ به یکی از معضلات پسته ایران تبدیل گردیده است. در سال ۱۳۹۰ بدلیل شیوع گسترده و غیر قابل کنترل آفت پسیل، باغداران پسته به استفاده از روشهای مختلف برای کنترل این آفت روی آورده و هرچه بیشتر از سموم موجود در بازار استفاده می کردند کمتر نتیجه می گرفتند. در آن زمان روایات متفاوتی بین باغداران و متخصصان پسته در خصوص دلایل عدم موفقیت در کنترل این آفت مطرح می شد. برخی، شرایط آب و هوایی، مصرف بی رویه سم و استفاده نامناسب و بی موقع از سم را دلیل عدم موفقیت در کنترل آفت معرفی می کردند و البته بسیاری نیز بر "کیفیت پایین سموم موجود در بازار" تاکید داشتند.

در این میان سم استامی پراید که با قیمت ارزان تر از دیگر سموم موجود در بازار و بطور گسترده عرضه می شد به متهم اصلی این مجادلات تبدیل شد. باغداران نیز در نگرانی از نابودی محصولشان، چاره ای جز استفاده مکرر و با فواصل کوتاه از این سم نداشتند و در برخی مناطق حتی گزارشاتی از بیش از ده نوبت سمپاشی بی نتیجه در فصل رشد دریافت شد.

با بالا گرفتن اعتراض باغداران به معضل موجود، نهادهای مختلف در استان کرمان به تکاپوی بررسی موضوع برآمدند. جلسات متعددی در فرمانداری رفسنجان تشکیل شد. اتاق کرمان و انجمن پسته ایران نیز با تشکیل کمیته ای ویژه با حضور مسئولین و کارشناسان مربوطه و البته در سکوت اقدام به بررسی همه جانبه موضوع و ارائه گزارش بررسی های خود به مقامات ذیصلاح نمودند. در این جلسات اگر چه یکی از موضوعات مطرح "کیفیت پایین سموم موجود در بازار" بود اما در نهایت هیچ پاسخ مستندی از دستگاههای متولی واردات، تولید و توزیع سم کشور از جمله سازمان حفظ نباتات کشور برای رد تردید های موجود دریافت نشد.

اعتراض جمعی از باغداران پسته رفسنجان به "قانون تعیین تکلیف چاههای آب فاقد پروانه بهره برداری"

دقت ذینفعان و صاحبان می تواند زوایای مختلف اثرات مخرب آتی این قانون بر حقوق حقه بهره برداران منابع آب و سرمایه گذاری باغداران را روشن سازد. در این راستا در ۱۳۹۱/۱۲/۲۰ جمعی از باغداران پسته رفسنجان با ارسال نامه ای به نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اصلاح تبصره ۶ ماده واحده این قانون را خواستار گردیده اند.

انجمن در راستای روش خود در اطلاع رسانی شفاف موضوعات، رونوشت این نامه که توسط امضاء کنندگان به انجمن نیز ارسال شده است را منتشر می کند.

با گذشت نزدیک به سه سال از تصویب قانون "تعیین تکلیف چاههای آب فاقد بهره برداری" (مصوب ۸۹/۴/۲۳)، بنظر می رسد که عواقب این قانون ناصواب بتدریج در حال رخ نمودن باشد و اگرچه انجمن پسته ایران از همان ابتدای طرح این قانون در مجلس شورای اسلامی، تلاشهای بی وقفه ای در جهت جلوگیری از تصویب آن بعمل آورد و در نهایت توانست با اضافه کردن جمله ای به متن آن آثار مخرب این قانون را تا حدودی کاهش دهد اما اثرات منفی این قانون آنچنان عمیق و دامنه دار است که به مرور زمان بایستی منتظر روشن شدن ابعاد پیدا و پنهان این قانون بود. بدیهی است

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۲۰

باسمه تعالی

محضر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی:

با سلام؛

احتراماً اینجانبان امضاء کنندگان ذیل بعنوان تعدادی از کشاورزان منطقه رفسنجان استان کرمان که بلحاظ اقتصاد تک محصولی کشاورزی و معیشت بشدت به چاههای آب کشاورزی وابسته می باشد به استحضار آن مقام محترم می رساند که متأسفانه در همین مدت زمان تقریباً اندکی که از تصویب ((قانون تعیین تکلیف چاههای آب فاقد پروانه بهره برداری)) مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ مجلس محترم شورای اسلامی می گذرد ضرر و زیانهای متعدد و چشمگیری متوجه چاههای آب دارای پروانه های قدیمی و قنوات که در واقع منابع آبی کهن و بهینه محسوب می گردند شده است. توضیح اینکه این قانون که شامل یک ماده واحده با هفت (۷) تبصره می باشد از دو نظر حقوق مسلم و مکتسبه صاحبان چاههای دارای پروانه های قدیمی و قنوات را تضییع و پایمال نموده است.

نخست اینکه: برابر مفاد صدر ماده واحده مورد اشاره چاههای آب غیر مجاز محفوره قبل از سال ۱۳۸۵ قابلیت دریافت پروانه بهره برداری پیدا نمودند که به جرأت می توان گفت صدور پروانه بهره برداری برای اینگونه چاههای غیر مجاز که تعداد بسیار بالایی را بخصوص در استان کرمان در بر می گرفت اولین ضربه مهلک ناشی از تصویب قانون مذکور بر پیکره چاههای آب پروانه دار و منابع آب قدیمی و با سابقه مناطق مختلف محسوب می گردید. ضربه ای که بدون شک آثار زاینبار آن با گذشت زمان بیشتر هم آشکار گردیده و نمود عینی پیدا می کند.

در ثانی: اما این ضرر و زیان و آسیبها به همین میزان ختم نگردیده است. در تبصره ۶ ماده واحده مورد بحث چنین مقرر گردیده است که ((از تاریخ تصویب این قانون هر گونه جابجایی چاه های آب دارای پروانه که مواجهه با کاهش فاحش آبدهی گردیده و یا خشک شده است، صرفاً در اراضی آبخور اولیه چاه و حداکثر در محدوده اراضی مالک مجاز می باشد.)) همانطور که ملاحظه می فرمایید این قسمت از قانون مزبور

از کشاورزان و مالکین اینگونه چاهها و قنوات قدیمی از آن عالینجانبان داریم ابطال کامل این قانون نیست، چرا که در واقع دیگر کار از کار گذشته و بموجب آن چاهها غیر مجاز بسیاری دارای حقوق مکتسبه گردیده اند. بلکه تقاضای ما انجام اصلاحاتی در آن و حداقل اصلاح تبصره ۶ به شکلی که چاههای پروانه دار قدیمی به هنگام جابجایی و قنوات به هنگام حفر چاه بجای قنات از ضرورت رعایت چارچوب اراضی تحت شرب مستثنی گردیده و در صورتی که مالکین آنها تکه زمینی در نقطه دیگر در مجاورت و یا نزدیکی اراضی تحت شرب داشته باشند و یا از دولت دریافت و یا اجاره نمایند با رعایت حریم منابع آب اطراف بتوان چاه دارای پروانه قدیمی را به آن محل جابجا نمود و یا چاهی بجای آن قنات خشک شده و یا دچار نقصان فاحش آبدهی در آن محل حفر نمود. لذا عاجزانه خواهشمندیم جهت جلوگیری از تحمیل ضررهای فراوان و تضییع حقوق کشاورزان و مالکین قنوات و چاههای پروانه دار قدیمی و به منظور ممانعت از نابودی دسترنج چند ساله آنها که بخش بزرگ و بسیار مهمی از کشاورزی کشور را تشکیل می دهد تبصره ۶ واحده یاد شده به شکلی که معروض گردید مورد اصلاح قرار گیرد که قطعاً و یقیناً نتیجه اینگونه اصلاحی علاوه بر کشاورزان و مالکین مربوطه و از جمله اینجانبان موجبات آبادانی، پیشرفت و آینده ای روشن برای ایران اسلامی و سرفرازمان در پی خواهد داشت. انشاء...

با احترام و ادب

- ۱- رونوشت: وزیر محترم نیرو جهت اطلاع و اقدام لازم.
- ۲- رونوشت: انجمن پسته ایران جهت اطلاع و اقدام لازم.
- ۳- رونوشت: شرکت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان جهت اطلاع و اقدام لازم.
- ۴- رونوشت: خانه کشاورز جهت اطلاع و اقدام لازم.

که چاههای آب دارای پروانه را هدف قرار داده است، هم به تنهایی (یعنی بدون در نظر گرفتن مفاد صدر ماده واحده که برابر آن تعداد بسیار فراوانی چاه غیر مجاز دارای مجوز می شوند) و هم زمانیکه، بخصوص به همراه مفاد صدر ماده واحده در نظر گرفته شود در هر حال به راحتی و به طرز فاجعه باری موجب ورود ضررهای اساسی و نابود کننده ای بر موجودیت چاههای پروانه دار و منابع آب قدیمی بویژه قنوات خواهد گردید. برای درک بهتر عمق این فاجعه و تضییع مسلم و آشکار، کافی است این معادله در ذهن مجسم گردد: ۱- تعدادی چاه غیر مجاز در اطراف یک حلقه چاه مجاز قدیمی و رشته قنات کهنسال موفق به دریافت پروانه گردیده و مجاز و قانونی شمرده می شود ۲- چاه و قنات مظلوم در نتیجه این تحمیل حساب نشده بر سفره آب زیر زمینی محل دچار افت شدید آبدهی و یا به کلی خشک می گردد. ۳- چاه و یا قنات قدیمی و مظلوم که دارای اراضی و املاک تحت شرب گسترده و تعداد بسیار زیادی درخت و کشاورزان بهره بردار متعددی می باشد دیگر امکان جابجایی در هیچ قسمت از اراضی تحت شرب خود را ندارد چرا که نه تنها سفره آب زیرزمینی محل دچار افت و کمبود شدید گردیده بلکه ضروری رعایت حریم چاههای مجاز جدید که در اطراف محل سر بر آورده اند باعث می گردد چاه و یا قنات قدیمی حتی در حاشیه اراضی تحت شرب خود هم امکان جابجایی نداشته باشد! و علاوه بر این، بموجب مفاد تبصره ۶ قانون مزبور به هیچ وجه امکان جابجایی به خارج از اراضی تحت شرب و در محلی که آبدهی مناسب داشته و حریم چاههای اطراف را هم نقض نکند، نداشته باشد!! و این ظلمی است آشکار!! نقض حقوقی است محرز، که بطور قطع و یقین موجودیت و نسل اینگونه منابع آب قدیمی و کشاورزی و درختان کهنسال و پر برکت و حقوق مالکین آن را به مخاطره افکنده است.

حال تقاضایی که اینجانبان بعنوان تنها بخشی

گزارش پسته آمریکا در ماه مارس به نقل از شرکت پرایمکس

جمع محصول در دسترس ۲۷۸ هزار تن (۶۱۲/۷ میلیون پوند)
قیمت های کلی محصول ۲۰۱۲ (FCA/FAS)

- پسته خندان با پوست انس ۱۸/۲۰ (USExtra No.1): از ۱۰/۳۶ تا ۱۰/۸۰ دلار در هر کیلو (۴/۷۰ تا ۴/۹۰ دلار در هر پوند)

- پسته خندان با پوست انس ۲۱/۲۵ (USExtra No.1): از ۱۰/۱۴ تا ۱۰/۵۸ دلار در هر کیلو (۴/۸۰ تا ۴/۶۰ دلار در هر پوند)

- پسته نا خندان: از ۸/۱۶ تا ۸/۳۸ دلار در هر کیلو (از ۳/۷۰ تا ۳/۸۰ دلار در هر پوند)

- مغز پسته کامل: از ۱۹/۴۰ تا ۱۹/۸۴ دلار در هر کیلو (از ۸/۸۰ تا ۹ دلار در هر پوند)

منبع: Primex International Trading Corp, April 19, 2013

به دو مقصد اصلی پسته آمریکا بوده است. میزان صادرات به اروپای غربی و آسیا به ترتیب به میزان ۱۵ و ۳۴ درصد کاهش داشته است اما مناطق صادراتی با سهم کمتر مانند اروپای شرقی و خاورمیانه به ترتیب ۱۰۲ درصد و ۸۸ درصد رشد داشته اند. با این وجود کل بارگیری محصول سال ۲۰۱۲، معادل ۲۲۶/۵ هزار تن (۵۰۰ میلیون پوند) پیش بینی می گردد. شکوفه دهی در اکثر مناطق کامل شده و در بیشتر مناطق شرایط مطلوبی دارد.

پیش بینی میزان محصول در دسترس

مانده محصول سال قبل حدود ۴۱ هزار تن (۹۰/۶۶ میلیون پوند)

میزان تولید سال جاری حدود ۲۵۲ هزار تن (۵۵۵/۴ میلیون پوند)

اصلاح رقم ناشی از صادرات مغز و وازده ها حدود ۱۵ هزار تن (۳۳/۳ میلیون پوند)

بارگیری کل ماه مارس (۱۱ اسفند ماه تا ۱۱ فروردین ماه) برابر با ۱۸/۱۴ هزارتن (۴۰ میلیون پوند) بوده، که ۴/۰۸ هزارتن (۹ میلیون پوند) یا ۱۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کمتر است. مصرف داخلی نیز ۱/۳۶ هزارتن (۳ میلیون پوند) یا ۱۶ درصد و صادرات کمتر از ۲/۷۲ هزارتن (۶ میلیون پوند) یا ۲۰ درصد نسبت به سال قبل کمتر می باشد.

بارگیری سال محصولی جدید بیش از ۱۵/۱۵ هزارتن (۳۳۴ میلیون پوند) بوده که حدود ۱۲/۷ هزارتن (۲۸ میلیون پوند) یا ۹ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل است. بارگیری داخلی در سال محصولی جاری به میزان ۱/۳۶ هزارتن (۳ میلیون پوند) یعنی معادل ۲/۵ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل است. میزان کل صادرات ۱۴/۰۶ هزارتن (۳۱ میلیون پوند) یعنی ۱۸ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل است. ماه مارس اولین ماهی است که در مقایسه با سال قبل کاهش صادرات داشته است. این کاهش عمدتاً به دلیل کاهش صادرات

کشت پسته در اسپانیا

- (Castile-La Mancha) ۴۰۰۰ هکتار با تولید ۱۵۰ تن؛
 - کاتالونیا (Catalonia) ۴۰۰ هکتار با ۷۵ تن تولید؛
 - اندلس (Andalusia) ۳۰۰ هکتار با ۴۰ تن تولید؛
 - اکسترمادورا (Extremadura) ۲۰۰ هکتار با ۳۰ تن تولید؛
 - سایر مناطق ۱۰۰ هکتار با ۱ تن تولید.
 اگرچه در حال حاضر، تولید سالانه حدود ۳۰۰ تن است، اما سطح زیر کشت به سرعت در حال افزایش بوده و حدود ۴۰۰ هکتار در هر سال رشد می کند. واضح است که علاقه به این محصول در اسپانیا در حال افزایش است، هر چند دو اشکال اصلی برای گسترش آن وجود دارد یکی عدم تجربه در مدیریت باغات و دیگری محدودیت تعداد نهال مورد نیاز که با توجه به تحقیقات فشرده در حال انجام، این مشکلات در آینده ای نزدیک حل خواهد شد.
 بیماری های قارچی مثل لکه برگ (Altemaria alternate) و لکه برگ سیپوریایی (Septoriapistachiarum) در فصل رشد در مناطق مرطوبی مانند ساحل دریای مدیترانه بروز می نماید. علاوه بر آن برخی از بیماری ها مثل بیماری پژمردگی ورتیسیلیومی (Verticillium dahlia) و پوسیدگی آرمیلاریایی ریشه (Armillaria mellea) نیز در برخی مناطق مشاهده می شود.

برداشت بصورت مکانیکی یا دستی انجام می شود. برداشت مکانیکی با شیکرها رایج تر است. دانه ها با نور خورشید و یا با کمک خشک کنها، خشک می شوند. پسته خندان از دهن بست با دستگاه جداکن سوزنی از هم جدا شده و پسته های دهن بست بصورت مکانیکی خندان می شوند.
 لازم به ذکر است که واردات پسته اسپانیا حدود ۱۲۰۰۰ تن در سال است که بخش کمی از آن برای صادرات فراوری می شود.

منبع:

کاری اسپانیا سازگار هستند و در حال حاضر رقم ماده «کرمان» و رقم نر «پیترز» ارقام غالب محسوب می گردند. نسبت های معمول مورد استفاده در باغ، ۸ درخت کرمان در مقابل ۱ درخت پیترز است. رقم کرمان است به خوبی با شرایط آب و هوایی شبه جزیره ایبری (مناطق با زمستان سرد) سازگار است اما در مناطق گرمتر و نزدیک به دریای مدیترانه یعنی در مناطقی که نیاز سرمای به طور کامل تامین نمی شود، سازگاری ندارد. در مناطق ساحلی، ارقامی مانند آجینا (Aegina)، ماتئور (Mateur) و لارناکا (Lamaka) کشت می شود. تراکم کاشت حدود ۲۵۰ درخت در هکتار با فاصله ۷ متر در ۶ متر است و درختان به شکل جامی با سه شاخه اصلی تربیت می شود. دامنه توزیع باغات از سطح دریا تا ۶۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا بوده و به طور گسترده ای در شبه جزیره ایبری، بالیارس و جزایر قناری (Iberian Peninsula, Balears, Canary Islands) کشت شده است. در جزایر قناری نیز، پسته بطور عمده در تریف، گومرا و لاپالما (Tenerife, Gomera and La Palma) کشت شده است. بوته های وحشی تا ۱۰۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا و بطور عمده در سواحل دریای مدیترانه و در مناطق جنوبی شبه جزیره ایبری رشد می کند.

اگرچه آمار رسمی برای پسته در اسپانیا در دسترس نیست اما سطح کشت پسته (P. vera)، در سال ۲۰۰۸ بیش از ۵۰۰۰ هکتار تخمین زده شده است. عمده سطح زیر کشت تحت شرایط دیم قرار گرفته است، اما حدود ۵۰۰ هکتار نیز آبیاری می شود. بیشتر باغات اسپانیا بسیار جوان هستند. در حال حاضر، سطح درختان مثمر تنها در حدود ۱۵۰۰ هکتار با تولید ۳۰۰ تن تخمین زده می شود. قدیمی ترین باغ پسته اسپانیا در استان لییدا (کاتالونیا) کاشته شده و در حدود ۲۵ سال سن دارد.

توزیع سطح کشت در مناطق مختلف به شرح زیر است:

پسته به زبان اسپانیایی آلفونکیگو (alfonfigo)، آلفونسکیگو (alfonsigo)، پیستاجو (pistacho) و پیستاجرو (pistachero) نامیده می شود. در اسپانیا برای اولین بار این محصول در قرن اول قبل از میلاد و توسط رومیان از آسیا به این کشور معرفی شد و در قرون وسطی نیز بوسیله اعراب کشت می شد که پس از اخراج اعراب از اسپانیا کشت آن متوقف شد. در دهه ۱۹۸۰ پسته مجدداً به اسپانیا معرفی و کشت آن به مقدار کم از استان لییدا (کاتالونیا) (Leida- Catalonia) شروع شد و به تدریج به خصوص در کاستیل لمانچا (Castile-La Mancha) افزایش یافت و هم اکنون جدیدترین باغهای پسته اسپانیا در آنجا قرار دارند. در سال ۱۹۷۵، اولین بذرها پسته رقم «بیانکا» از سیستم به مرکز تحقیقات (IRTA) در منطقه «ماس د بوبر» (Mas de Bover) وارد شد. در طول سال های بعد از این بذرها، نهال تولید شد. در سال ۱۹۸۲، برنامه های تحقیق و توسعه روی پسته آغاز شد و تحقیقات در خصوص مدیریت باغات، معرفی، ارزیابی و حفاظت از ارقام و پایه های پیوندی و اصلاح رقم انجام شد. پس از سال ۱۹۸۲، تعداد ۵۸ رقم ماده و ۴۰ رقم نر از مناطق اصلی تولید در جهان دریافت گردید. در حال حاضر، بانک ژن پسته اسپانیا، در ماس دیوور قرار دارد.

سه گونه اصلی پسته در اسپانیا شامل Patlantica, P. lentiscus و P. terebinthus می باشد. Patlantica و P. terebinthus بعنوان پایه استفاده می شوند. هر دو پایه سازگاری عالی به خاکهای ضعیف آهکی نشان داده اند. در حال حاضر، همچنین برخی از هیبریدها مانند هیبرید بین P. integerrima و Patlantica، بطور عمده در خاکهایی که در معرض خطر ورتیسیلیوم قرار دارند استفاده می شود. پایه های پسته از بذر تولید می شوند و نهالها بصورت گلدانی تولید و فروخته می شوند. ارقام پیوندک با پیوند جوانه ای ازدیاد می شوند. ارقام کالیفرنیا تا حد زیادی با شرایط اقلیمی مناطق پسته